

TORONYIRÁNY

XIX. 47.

2025. november 23.

SZEGEDI KATOLIKUS ÉRTESÍTŐ A GLATTFELDER ALAPÍTVÁNY GONDOZÁSÁBAN

A mi Urunk, Jézus Krisztus, a világmindenség királya

Krisztus uralma fokozatosan bontakozott ki földi életében és feltámadásában. Teljes képet majd csak második eljövetele ad róla. Földi élete a kiüresítés korszaka volt, de tekintélye már ott is kicsillant. Saját nevében új törvényt adott, bűnöket bocsátott meg, s csodáival igazolta, hogy hatalma van a természet, az élet és a halál felett. Az egyház alapításában is felségjogait gyakorolta. Azért adhatott abszolút ígéretet, hogy a földöntúli erők sem pusztítják el. A megváltás véghezvitelével az emberi történelmet határozott irányba terelte és az üdvösség hordozójává tette. Feltámadása és második eljövetele közé esik az egyház kora, amely a hit és a tanúságtétel időszak. Krisztus hatalmát és dicsőségét csak a hitben fogjuk fel, mivel az egyházban is folytatódik a kiüresítés misztériuma. Az apostol figyelmeztet, hogy a jelen üdvrendben Isten ereje a gyöngeség látszatában mutatkozik meg (2Kor 12,9). Krisztus jelenlétét jelképezi az evangéliumi tanítás, a szeretet parancsának hirdetése és követése, a bűnök bocsánata, az egyház szervezete, az eukarisztia és a többi szentség. A jelképek hatékonyak, vagyis közvetítik a bennük jelzett kegyelmi erőt. Ezért az Egyház élete át van szöve karizmatikus hatásokkal. Magának a hitnek is ilyen ereje van: „Aki hisz bennem, ugyanazokat a tetteket viszi végbe, amelyeket én viszek végbe, sőt még nagyobbakat is tesz azoknál, mert én az Atyához megyek” (Jn 14,12). A mennyben közbenjár értünk és biztosítja, hogy az egyháza nem veszti el hatékony erejét, hanem megmarad az üdvösség intézményének. De azt is tudomásul kell vennünk, hogy itt a kiüresítés nagyobb fokú, mint Krisztus emberségében volt. Őt a bűn nem érinthette, az egyházban azonban mindvégig megmarad az erény és a bűn, a búza és a konkoly.

Gál Ferenc

A szentmise olvasmányai

1. **2Sám 5,1-3** Dávid királysága halvány előképe Krisztus egyetemes uralmának.
2. **Kol 1,12-20** Krisztusban teremtetett minden, és benne áll fenn minden.
3. **Lk 23,35-43** Krisztus kereszthalála és feltámadása által győzte le a halált, és lett mindenki számára az élet forrása.

Krisztus uralma

A próféták jövendölései a Messiást királyi közvetítőnek is mondják; ezen azt értik, hogy Isten uralmát juttatja érvényre. Az evangéliumok tanúsága szerint Jézus ebben a szerepben mutatkozik meg, amikor hirdeti, hogy személyében az Isten országa elérkezett. De kerüli a Dávid fia, a Messiás, Izrael királya címeket, amelyek tápot adhattak volna a nacionalista messiásvárásnak. Inkább a színtelen „Emberfia” címet alkalmazza magára, mert ezzel jobban szemléltethette engesztelő halálát és utalhatott Dániel jövendölésére, amely szerint majd megdicsőül az Isten jobbán és eljön ítéletet tartani. Dávid trónjának visszaállítása még feltámadása után izgatja az apostolokat (ApCsel 1,6). De lassan megértik, hogy a Messiás uralma lelki és eszkatológikus. Halála és feltámadása igazi megváltói ténykedés: ezáltal megy be dicsőségébe és veszi át az uralmat (Lk 24,26). Péter már ebben az értelemben beszél róla: „Isten úrrá és messiássá tette azt, akit ti keresztre feszítettetek” (ApCsel 2,36). A Maran Atha = az úr eljön kifejezés még az arámul beszélő egyházi közösségben lett liturgikus hitvallás (1Kor 16,22). Pál apostolnál az Úr, a Kyrios Krisztus nevének állandó jelzője, sőt a legrövidebb hitvallás az, hogy „Jézus Krisztus az Úr” (1Kor 12,3). Az eukarisztia pedig az Úr halálának emlékezete. (1Kor 11,26). Pál apostol tanításában a feltámadás és a mennybemenetel Krisztus végleges trónra emelése. Az Atya mindent az ő hatalma alá vetett az égben és a földön (1Kor 15,25), s az ő nevére meg is fog hajolni minden térd a mennyben, a földön és a holtak birodalmában (Fil 2,10). Neki vannak alárendelve a szellemi lények is: a fejedelemségek, hatalmak, erők és uralmak. Ő, mint egyetemes uralkodó lett az egyház feje (Ef 1,20-22). A Jelenések könyve ezt az eszkatológikus uralmat dicsóítja. Krisztus a királyok királya, az uralkodók ura, országa átfogja a jelen és jövő világot (1,5 19,6). Uralma véglegesen az ítéleten nyilvánul meg, s akkor majd átadja országát az Atyának, hogy ő legyen minden mindenben (1Kor 15,28). Krisztus természetfölötti hatalma kiterjed az egyházra, melynek Ő a feje, továbbá a mindenségre, amelyet az Atya őáltala és érte teremtett (Kol 1,16), továbbá kiterjed a jelen és jövő világra.

Krisztus uralkodik az egyházban, mint fő. Tőle ered a tanítás, a hierarchia, a bűnbocsánat, a kegyelem és mindenféle karizma. Uralmát abban éli át, hogy az egyház, mint szimbolikus jegyes engedelmeskedik neki és szeretettel fordul feléje. Kegyelmét az egyházon keresztül árasztja ki a világra és így vonja bele abba a dicsőségbe, amelyet az egész mindenség számára birtokol. Krisztus uralma tehát lényeges része megváltói működésének. Nem választható el prófétai és papi tisztétől. Hiszen a hatalom arra szolgál, hogy az emberek tudatos hittel alávéssék magukat az Atya akaratainak. Ehhez az eszköz az evangélium hirdetése, a kegyelem kiárasztása és a bűn megbocsátása, vagyis mindaz, amit papi és prófétai tevékenységével megszerzett. A kegyelem hatékonysága nem követi a természetes értékskálát. Már Pál apostol meglátta, hogy az emberi bölcsességgel szembe lehet állítani Isten látszólagos balgaságát: „Isten azt választotta ki, ami a világ szemében ostoba, hogy megszégyenítse a bölcséket. Azt választotta ki, ami a világ szemében győnge, hogy megszégyenítse az erőseket. Ami a világ előtt alacsonyrendű és lenézett, azt választotta ki az Isten, a semminek látszókat, hogy megsemmisítse azokat, akik valaminek látszanak” (1Kor 1,27-28). Ez a küzdelemmel teli élet mégis alkalmas arra, hogy megvalósuljon benne Krisztus uralma. Az iránta való hűség azért értékes, mert a hit megvallása tudatos állásfoglalás és áldozat. A szeretet gyakorlása akkor igazán jele a nagylelkűségnek, ha válasz a közömbösségre vagy a gyűlöletre. Isten imádása akkor válik igazán teremtményi hódolattá, ha közben meg kell küzdeni az öncélúság kísértésével. Végül nem szabad elfelejtenünk, hogy Krisztus uralma elsősorban Isten irgalmának kiadását célozza. Ő maga a kiengesztelődést hozta, és egyházát is a kiengesztelődés szolgálatával bízta meg. A hitben egyre jobban felismerjük az Atya örök tervét: „Szeretetből arra rendelt bennünket, hogy Jézus Krisztus által - akarata szerint - gyermekeivé legyünk; hogy magasztaljuk fölséges kegyelmét, amellyel szeretett Fiában jóságosan megajándékozott minket” (Ef 1,5). Isten egyetemes üdvöztető szándéka alapján Krisztus uralmát úgy kell felfogni, mint üdvöztető segítséget, mint a természetfölötti élet kiárasztását és táplálását. Amennyiben „megvilágosít minden embert” (Jn 1,9), annyiban az egyetemes üdvrendet valósítja meg. Az ő kegyelme működik mindenkiben, aki bárhol is bűnbánattal felsóhajt az Istenhez vagy legalább az igazságot keresve tapogatózik utána. Nélküle senki sem juthat az Atyához. Uralma azonban jobban felismerhető azokban, akik tudatos hittel követik őt, vagyis a különleges üdvrendet hordozzák. Az egyházat azért alapította, hogy uralma a hitben tapasztalhatóvá váljék. Az egyház tanúságtétele a Szentlélek jelenlétére támaszkodik. Krisztus felmagasztalásának döntő bizonyítéka a Szentlélek elküldése volt. Az ő vezetése alatt kell az egyháznak meggyőzni a világot az igazságról, a bűnről és az ítéletről (Jn 16,8). A kereszténység nem maradhat pusztán evilági és természetes szervezet, hanem arról kell tanúskodnia, hogy Isten ebbe a világba oltotta bele a természetfölötti élet csíráit. Az úgynevezett „Isten halála teológia” ezért tévedett, amikor azt állította, hogy a kereszténységnek csak horizontális feladatai vannak, vagyis csak az emberek iránti köteleességeket kell szem előtt tartani. Krisztus országa természetfölötti: Istenből táplálkozik és a földi köteleességekkel is őt dicsőíti meg. Az ember transzcendens igénye is csak ebben a kettős vonatkozásban elégülhet ki.

Gál Ferenc

E-mail Istentől

Befogadni és megélni a Biblia üzenetét (2.)

Bibliai képek

A Biblia képeket használ, hogy segítsen megérteni az ige fontosságát, szépségét és erejét. Íme, néhány kép:

Lámpa

A 119. Zsoltár mondja: „Szavad fáklya a lábam elé, világosság az utamon”.

Tej

„Mint újszülött csecsemők kíváncsiak lelki, vizezetlen tejet, hogy rajta felnőjete az üdvösségre...” (1Pt 2,2)

Kard

„Tegyétek fel az üdvösség sisakját, és ragadjátok meg a Lélek kardját, vagyis az Isten szavát.” (Ef 6,17) Ahogyan az éles kard pengéje hasít, úgy hatol az ige is egészen a csontvelőnkig, úgy kell eljutnia egészen a lelkünk mélyéig. Amint a kard is fegyver, amivel harcolni kell, úgy a Biblia is erős fegyver a kezünkben a rossz elleni küzdelemben.

Mennydörgés, tűz, kalapács

„Az Úr szava tele erővel, az Úr szava tele fönséggel.” (Zsolt 29,4) „Nem olyan-e szavam, mint a tűz – mondja az Úr -, és mint a sziklát szétzúzó pöröly?” (Jer 23,29) Néha súlyos szavakra van szükségünk. Akár a tűz, fölmelegíti a szívünket, hogy lángolhasson. Akár a kalapács, szétveri a fásultságunkat. „Az Isten szava nincs megbilincselve” (2Tím 2,9), csak ha befogjuk a fülünket, ha a szívünk a kőnél keményebb. Valóban hatalmas, de sohasem hatalmaskodó.

Virágzó mandulafa

„... jó korán virrasztok szavam fölött, hogy beteljesítem.” (Jer 1,12) Mi mandulafának hívjuk, a zsidók „éberfának”, ugyanis már január közepén virágozni kezd. Isten tehát gondol ránk, gondoskodik rólunk. Ha az ő igéje virágzik, szívünkben mindig tavasz van!

Vetőmag

„A mag az Isten szava.” (Lk 8,11) Maga Jézus használja ezt a hasonlatot. A mag azért olyan értékes, mert magában hordozza az életet. Ha elültetik, gyümölcsöt hoz, sokszor többet is, mint gondolnánk. Ugyanígy a Biblia is átalakítja az életünket, új vágyakat, új szokásokat, új jellemet adván.

Olyan a Biblia, mint...

Olyan a Biblia, mint egy hatalmas térkép: ha olvasod, eligazodsz rajta. Megmutatja az utat az igazi hazánk, az Isten felé. (Carlo Carretto)

Három nevelőm volt: az utca, az iskola és a Biblia. Végül a Biblia lett a legfontosabb. (Duke Ellington)

Olyan a Biblia, mint egy kert. Mindenféle virág megtalálható benne. Piros rózsák, fehér liliumok és még sok más, mindegyik más színben. Csak választani nehéz közülük. A mi feladatunk, hogy kiválasszuk azokat, amelyeket a legszebbeknek találunk. (Szent Jeromos)

A Biblia építőkövei (az egyes könyvek) nem korakást alkotnak, hanem házat, amelyben élni lehet. (Pino Pellegrino)

Ami a nyájnak a pásztor, az embernek a ház, a madárnak a fészek, a zergének a hegyoldal, a hálnak a folyóvíz, az hívő lelkeknek a Biblia. (Luther Márton)

Isten igéje olyan, mint az izzó vas. Pont te, aki tanítod, akard fogóval megfogni, mert félsz, hogy megégeted magad? (Georges Bernanos)

Ismerjétek alaposan a Bibliát, legyen mindig veletek, hogy iránytűtök legyen, amely megmutatja a követendő utat! (II. János Pál)

Az ige hatékonysága

„Amint az eső és a hó le hull az égből, és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet, és termővé, gyümölcsözővé teszi, hogy magot adjon a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek, éppen úgy lesz a szavammal is, amely ajkamról fakad. Nem tér vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi akaratomat, és eléri, amiért küldtem.” (Iz 55,10-11)

Tudtad...?

Érdekességek... és nem csak érdekességek

Minden idők legnépszerűbbje

A világon körülbelül 6700 nyelv létezik. A Bibliát – részben vagy egészben – 2335 nyelvre fordították le.

A Biblia a történelem legnépszerűbb „bestsellere”. Amikor Gutenberg föltalálta a nyomdát (1456), a Biblia volt az első könyv, amelyet kinyomtatott. Azóta folyamatosan újra és újra kiadják, és egyre jobban elterjedt az egész világon. Egy könyv sem gyakorolt akkora hatást az európai művészetre és kultúrára, mint a Biblia.

2006-ban a világon összesen 26 millió példányt nyomtattak belőle. Manapság már számítógépen is olvasható. Mégis még mindig ismeretlen. Történelmi okok miatt, és főleg a katolikusok körében, a Bibliát gyakran alig vagy rosszul ismerik, sőt többnyire félreteszik, nem törődnek vele.

73 könyv és mintegy 800 000 szó

Ilyen hosszú a katolikus Biblia. Az ismétlődő szavakat nem számolva, a Bibliában több mint 30000 szó szerepel. A legtöbbször az „Úr” (kb. 8000-szer), az „Isten” (kb. 5000-szer), a „király” (kb. 3000-szer), a „fiú” (kb. 2500-szor) és a „Jézus” (kb. 1000-szer) szavak szerepelnek.

A leghosszabb könyv a Zsoltárok könyve, melyben 150 zsoltár található. Az Ószövetségben a legrövidebb könyv (Abdiás könyve) 21 versből áll, ám ennél is rövidebb az Újszövetségben Szent János II. levele, amely mindössze 13 versből áll. A leghosszabb imádság a 119. Zsoltár, amely a héber ábécé betűire íródott, és az egésznek a középpontjában az ige áll.

Hogyan alakult ki?

A Bibliát apránként írták és állították össze, Izrael népének egész történetén át.

Jóllehet, nehéz pontosan meghatározni, azt mégis megállapíthatjuk, hogy a Biblia mostani állapota egy hosszú, legalább 1100 évig tartó folyamatos alakulás eredménye (kb. 1000 év alatt íródott az Ószövetség, 100 év alatt az Újszövetség).

Biblia az iskolapadokban... Miért is ne?

Olaszországban a Bibliatársaság 10000 ismert személyiség (katolikus, laikus, protestáns, zsidó írók, történészek, filozófusok, teológusok) aláírását gyűjtötte össze, akik aláírták azt a fölhívást, amely az oktatási minisztériumot (és a közvéleményt is) arra buzdítja, hogy fedezze föl újra a Könyvek könyvét. Ahogy a fölhívásban áll: „A Bibliából eredező témák és jelképek óriási, ezeréves hatása megmarad mind térben, mind időben”. Más szóval, ha a Bibliát az iskolákból kizárjuk, vajmi keveset fogunk megérteni Európánkból, történetéből, művészetéből, irodalmából, sőt a jogrendszeréből, gazdaságából és a politikájából is.

(Folyt. köv.)

Luigi Guglielmoni - Fausto Negri

Vasárnapi jegyzet

Erzsébet-freskók

Így: művészeti fogalom, falképek. Ezúttal itthoni freskókról van szó, Szent Erzsébet freskóiról. Nem a Wartburgban, hanem Pesterzsébeten, a Szent Erzsébet-templomban, ahol 1937-41 között Nagy Sándor, a gödöllői (szecessziós) művésztelep egyik meghatározó művésze egy egész freskó sorozatot festett, amely az európai piktúrának is gyöngyszeme. A jelzett időben a gödöllői közösség már nem volt együtt, a „boldog sziget”, ám az öröksége különös módon maradt meg az alkotóban, szervesülve a vallásos átélés a romantikus historizmusból kibontakozó szecessziós szimbolizmussal, a vallásos ikonográfia, a pogány és a keresztény hitvilág jelképeit fogta össze. Szent Erzsébet alakja a szárnyas-oltáron látható, a falakon, íveken szentírási jelenetek sorakoznak, amelyeken több remekmű csodálható. Az Angyali üdvözet két „főszereplője” – fények és távlatok „környezetében” – a titok szinte metafizikai mélységű, mégis könnyed ábrázolása. Jóval korábbi (1913-as) R. M. Rilke, a költő Mária életéből vett verse a szóban lévő bibliai eseményről Nagy Sándor – ki tudja, ismerte-e, mindenestre vers és kép párhuzamában van valami nagyon közeli, úgyhogy az olvasó-szemlélő a szecesszió sajátos művészet-filozófiájával kezd gondolkodni; szemek találkozásában az üzenetet hozó angyal és a vevő: Mária meglepetése azonos forrásból ered, mindkettőnek az isteni misztérium a látásban rejlik. M. J. Péladan esszéjében így nyilatkozott: „Művész, pap vagy: a művészet a nagy misztérium. S ha munkád gyümölcse mestermű: isteni sugár száll alá, miként az oltárra:” Való igaz, hogy Nagy Sándor pesterzsébeti freskóinak alakjai – mint tükörben látják egymást, s lesznek a képek a modern magyar művészetben „égi mások”. Ha a három angyal freskóját elemezzük, virágok jelképében – paradicsomi környezetben – a szép mozdulatok imádságos kifejeződéseit ki tagadná?

Megéri ezt a templomot gyakrabban meglátogatni, s az örök Áldozat fényében csodálni képet, templomot, amit ezek a freskók zárandokhelyé varázsolnak.

† Tóth Sándor

hírek információk

November 23-án, azaz most vasárnap minden katolikus templomban az egyházmegyei, illetve országos karitás szervezet javára gyűjtik a szentmiséken felajánlott adományokat.

Az újszegedi Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia közössége szeretettel hívja a művészetek iránt érdeklődőket Simon Miklós festőművész „Bennem élő Krisztus” című kiállítására. A tárlatot Máté-Tóth András valláskutató, teológus egyetemi tanár (SZTE) nyitja meg a plébánia nagytermében a szentmisét követően november 23-án, Krisztus Király vasárnapján, azaz a mai napon 10.30-kor. Közreműködik Szendrényi Borbála (vers).

A Szegedi Dóm Látogatóközpont a korábbi évekhez hasonlóan idén ismét lehetőséget kínál betlehemek készítésére családok, iskolai osztályok, plébániai csoportok, illetve egyéni jelentkezők, gyerekek és felnőttek számára. A „Nem lehet csoda nélkül élni” című betlehemi kiállításra készíthető alkotások anyaga, mérete és az alkalmazott technika szabadon választható. Az elkészült betlehemeket személyesen vagy postai úton a mai napig, azaz november 23-án, vasárnap 17 óráig, névvel, címmel, elérhetőséggel és néhány soros ismertetővel, valamint a www.domlatogatokozpont.hu internetes felületről letölthető, vagy személyesen a Látogatóközpontban átvehető jelentkezőlappal várják a Szegedi Dóm Látogatóközpontban (Dóm tér 16.). További részletekről a www.domlatogatokozpont.hu internetes felületről tájékozódhatnak az érdeklődők.

Az Ifjúságpasztorációs Iroda szeretettel hívja és várja a 13-18 év közötti hittanos fiatalokat a Szeged-Csanádi Egyházmegye nagyszabású adventi lelki napjára, az Adventfesztre, melyet idén november 28-án, 9.30 és 14.00 óra között rendez a Szent Gellért Fórumban. A zenei szolgálatot az Eucharist Zenekar végzi. A nap témája: „Király vagy!... ha várod a Királyt”. A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. A regisztrációs link az Ifjúságpasztorációs Iroda Facebook oldalán érhető el.

Adventi koszorúkötésre várják a Szeged-Belvárosi Plébánia közösségének családait november 29-én, szombaton 10-16 óra között a Katolikus Házba. A programon a koszorúkötés mellett mézeskalács-sütés is lesz. A résztvevők hozott alapanyagokból is dolgozhatnak, de a készlet erejéig, önköltségi áron a helyszínen is biztosítanak koszorúalapot, gyertyát és egyéb kiegészítőket.

A CsaládKözPont szervezésében december 3-án 18 órától Uzsalyné dr. Pécsi Rita „Ünnep! Kiborulunk vagy leborulunk?” című nyitott előadására várják az érdeklődőket a Katolikus Házban.

December 5-7. között „Boldogok mind, akik benne bíznak” (Iz 30,18) mottóval adventi lelkigyakorlatot vezet Veréb László, a Szent Gellért Szeminárium spirituális és Czako Ágnes nővér (Segítő Nővérek Kongregációja). Részvételi díj: 35.000 Ft/fő, mely tartalmazza a lelkigyakorlaton való részvételt, szállást két éjszakára, ágyneműhasználatot és az étkezéseket. Helyszín: Domaszék, Zöldfás Lelkigyakorlatos Ház. Jelentkezni a zoldfas.hu oldalon lehet november 30-ig.

Klebsberg Kuno születésének 150. évfordulója alkalmából a 2025-ös év Klebsberg Kuno-émlékév. „Én hiszek a teremtés örök erejében...” címmel a Szegedi Dóm Látogatóközpont kiállítótermében (Dóm tér 16.) tekinthetik meg az érdeklődők a jubileumi kiállítást. A kiállított tablók, emlékiratok, tárgyi emlékek megtekintésével ismerhetik meg az egykori vallás- és közoktatásügyi miniszter életét, munkásságát. A kiállítás során a mesterséges intelligencia segítségével életre keltett Klebsberg Kunótól hallhatják a legismertebb idézeteit.

Elindult a Katolikus Karitás „Angyalbatyu” akciója, hogy nélkülöző gyerekeknek szerezzen örömet karácsonyra. Az adományozók cipősdoboznyi ajándékokat készíthetnek, amelyeket játékokkal, könyvekkel, édességgel tölthetnek meg. A becsomagolt dobozokra kérik ráírni, hogy milyen korú fiúnak vagy lánynak szánják. Az adományokat december 16-ig lehet leadni a Karitás gyűjtőpontjain (Szeged, Csongor tér 12/2, munkanapokon 9.00–15.00), de online adományozásra is van lehetőség az angyalbatyu.hu oldalon, illetve az 1356-os adományvonal hívásával. A beérkező ajándékokat a Karitás önkéntesei juttatják el a gyermekekhez, hogy minél több nehéz sorsú család számára váljon meghitté és örömtelivé a karácsony ünnepe.

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Katechetikai Intézete idén is meghirdette a Szent Imre Alkotó- és Rajzpályázatot általános- és középiskolás tanulók számára. A diákok három kategóriában versenyeztek. A pályázatra az egyházmegye negyvenhat plébániájáról háromszázötven pályamű érkezett. Az első három helyezettek és a különdíjazottak szegedi élménynapon vettek részt a Szegedi Dóm Látogatóközpontban, ahol a közös programok mellett megkapták a díjakat is. A legjobb alkotásokból kiállítást rendeztek, amit az érdeklődők advent első vasárnapjáig láthatnak a Szegedi Dómban.

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rigó László
Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,
Cserny Szilvia, Karsai Örs,
† Tóth Sándor

Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.